

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

Tiedoksiantopäivä 22.6.2020

Asia

Kuljetus P. Luttinen, maa-aineslupapäätös tilalle Pyhännän valtionmaa (630-893-10-1), Salmijärventien alue, Pyhääntä**HAKIJA, OTTAMISALUE, LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA****Luvan hakija**Kuljetus P. Luttinen
Ojalantie 2
92930 PYHÄNTÄ

Y-tunnus 0992174-6

Ottamisalue

Ottamisalue sijaitsee Pyhännän kunnassa Juutisten kylällä. Luvan hakija on vuokrannut maa-ainesten otto-, murskaus- ja varastoaluekäyttöön 2,22 hehtaaria 31.12.2029 saakka Suomen valtio / Metsähallitukselta Pyhännän valtionmaa -tilalta (630-893-10-1).

Maa-aineksen, pääasiassa soran, ottamislupaa haetaan kymmeneksi (10) vuodeksi 55 000 m³-ktr:n kokonaisottomäärälle.

Luvan hakemisen peruste, lupaviranomainen ja sen toimivalta

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupaviranomaisen myöntämä lupa. Lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Pyhännällä maa-aineslain mukaisena valvonta- ja lupaviranomaisena toimii Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta, joka on siirtänyt (ympäristöterveyslautakunta 21.3.2017 § 12) maa-aineslain mukaisen toimivaltansa Ympäristöpalvelut Helmelle.

SIJAINTI, LUVAT, KAAVOITUS- JA SUOJELUALUETILANNE

Ottamisalue sijaitsee Pyhännän kunnassa sen keskustaajamasta noin 20 km maanteitse itä-kaakkoon Juutisten kylällä noin 400 metrin päässä Salmijärventiestä sen pohjoispuolella. Alueelle kuljetaan Juutistentien (yhdystie 18511) ja Salmijärventien kautta. Luvanhakijalla on Metsähallituksen kanssa maankäyttösopimus 2,22 hehtaarin vuokra-alueesta Pyhännän valtionmaa -tilalla (630-893-10-1) maa-ainesten otto-, murskaus- ja varastoaluekäyttöön 31.12.2029 saakka. Hakemuksen mukaisella alueella ei ole ollut aiemmin maa-ainestenottoa eikä maa-aineslupia. Suunnitellun ottamisalueen pinta-ala on 2,25 ja otto- eli kaivantoalueen pinta-ala 1,5 hehtaaria ja oton kokonaismäärä 55 000 m³.

Suunnitelma-alueella ei ole asema- eikä yleiskaavaa. Lähin asuttu kiinteistö sijaitsee alueelta noin 3 kilometriä lounaaseen. Toiminta sijoittuu Vörssinvaara-Järvienkangas-pohjavesi-alueelle (11 630 009), joka on luokiteltu 2-luokkaan eli muuksi vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Ottamisalueen läheisyydessä on valtakunnallinen ympäristöhallinnon pohjavesiasema, jonka havaintoputkista on seurattu mm. pohjavesipinnan korkeutta 1970-luvulta lähtien. Ottamisalueen pohjoisosassa on pohjavesipinnan korkeuden havaintoputki Hp1101p4. Putken pää on korkeudella +177.80 ja 1.7.2000 lähtien pohjavedenpinta on ollut alimmillaan +169.90 ja ylimmillään +170.90. Pitkän seurannan aikainen pohjaveden keskimääräinen taso on ollut noin +170.40 (N2000). Lupaa haetaan maa-aineksen otolle pohjavesipinnan yläpuolelta ja pohjaveteen jätetään 4 metrin suojakerros.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa on pohjavesialuemerkinän lisäksi suunnitellun

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

ottoalueen välittömässä läheisyydessä MY-hs-merkintä eli arvokas harjualue. Akatemian harjututkimuksessa (Pohjois-Pohjanmaan harjujen moninaiskäyttötutkimus 1980), joka on valtakunnallinen harjututkimus, Vörssinvaara-Suuri Martimo luokiteltiin alueellisesti arvokkaaksi (luokka III). Alueen rajausta sijoittuu noin 400 metriä kaakkoon ottamisalueesta.

Vuonna 2014 Pyhännän alueella toteutetussa POSKI-hankkeessa (pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishanke) täydennettiin olemassa olevia pohjavesi- ja kiviainestietokantoja sekä maa-ainesalueet luokiteltiin maa-aineksen ottoon soveltuviksi, osittain soveltuviksi tai soveltumattomiksi huomioiden maa-aineslain 3 §:n vaatimukset. Arvokkailla harjualueilla tehtiin luontoinventoinnit, joiden perusteella Akatemian harjututkimuksen aikaisia aluerajauksia osittain muutettiin. Vörssinvaara-Järvienkangas luokiteltiin maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi ja maa-aineksen ottoon soveltumattomaksi. Monimuotoisella harjualueella todettiin olevan suuria, leveitä selänteitä, kapeahkoja jyrkkämuotoisia selänteitä, selännelaajentumia, harjudeltoja ja sivudeltoja, tasanteita sekä tuuli- ja rantamuodostumia. Raportissa todettiin edellä mainittujen edustavan merkittäviä luonnonmaiseman kauneusarvoja sekä merkittäviä ja erikoisia luonnonesiintymiä. Arvokas harjualue on raportissa rajattu maakuntakaavan mukaista arvokasta harjualuetta laajempaan ulottuen myös hakemusalueelle.

Lähimmät vesistöt ovat noin 150 metriä länteen päin oleva Myllypuro ja noin 1,2 kilometriä itään päin oleva Vesikkopuro. Lähin Natura-alue (Itämäki-Eteläjoki) noin 1,3 kilometriä kohteesta pohjoiseen.

HAKEMUKSEN MUKAINEN TOIMINTA

Maa-ainesten ottaminen ja sen järjestelyt on esitetty lupahakemuksessa/12.12.2019 ja sen liitteinä olevassa ottosuunnitelmassa/12.12.2019, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma/12.12.2019 sekä 12.12.2019 päivätyissä piirustuksissa ja kartoissa (sijaintikartta Liite 1, 1:200 000, peruskartta Liite 2, 1:20 000, kiinteistökartta Liite 3, 1:10 000, suunnitelma-kartta Nykytilanne, Liite 4, 1:2 000, suunnitelmakartta Lopputilanne, Liite 5, 1:2 000, leikkauspiirrokset Liite 6, 1:1 000/1: 500 ja Vörssinvaara-Järvienkangas (11630009) Pohjavesialuekartta, Liite 8, 1:50 000).

Suunniteltu ottamisalue on tällä hetkellä hakkuuaukeata ja myös lähiympäristö on hakattu aukeaksi. Maalajina on pääosin hieno hiekka. Murskaukseen kelpaavaa kiviainesta alueella ei ole eikä kivenmurskausta näin ollen tulla tekemään.

Maanpinta on tasolla +179.00-180.00(N2000) metriä. Otto on tarkoitus ulottaa tasolle +174.40(N2000), jolloin 4 metrin suojakerros pohjaveteen (keskimääräinen taso noin +170.40) toteutuu pohjaveden havaintoputken mittauksen perusteella. Lupaa haetaan maa-aineksen, pääasiassa soran, ottamiseen kymmeneksi vuodeksi 55 000 k-m³-ktr:n kokonaisottomäärälle. Vuotuinen otto on arvioitu 5 500 k-m³:ksi. Keskimääräinen ottosyvyys on noin 4 metriä ja enimmillään noin 6 metriä. Lähimpään naapuritilan rajaan jää noin 25 metrin suojakaista ja ottoalueen eteläpuolella kulkevaan metsäautotiehen jää noin 7 metrin suojaetäisyys.

Ottamisalueet sekä ottamissyvyydet merkitään maastoon paaluilla ja korkeusmerkeillä. Alueelle asennetaan työmaasta kertovia tauluja sekä jyrkästä seinämästä varoittavia tauluja, kun luiskan jyrkkyys on suurempi kuin 1:2.

Humuskerros varastoidaan ottamisalueen reunoille varastoalueelle odottamaan

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

ottamistoiminnan loppumista. Pintamaat levitetään loppuvaiheessa viimeistelyjen luiskien ja pohjan päälle. Varastoalueena voidaan tarvittaessa käyttää ottoalueen pohjaa. Ottamistoiminta alkaa alueen lounaisreunasta ja etenee siitä itään ja koilliseen päin. Liikenne ohjautuu nykyisiä kulkureittejä pitkin Salmijärventielle ja siitä edelleen Juutistentielle.

Hakemuksessa todetaan, että mikäli ottamisalueella varastoidaan poltto- ja voiteluaineita, ne on säilytettävä kaksoisseinämällä varustetuissa säiliöissä. Lisäksi todetaan, että kaivutoiminnassa käytettävien koneiden huolto- ja säilytysalueella pohja tulee tiivistää. Työkoneiden osalta on valvottava, ettei niistä pääse vuotamaan maahan poltto- ja voiteluaineita eikä hydraulikkaneiteitä. Mikäli ottamistoiminnan aikana on tarvetta pölynsidontaan, se tehdään puhdasta vettä käyttäen. Ottotoiminnan aikana huolehditaan alueen siisteydestä ja jätehuollosta. Jätteet varastoidaan siten, että mahdolliset vuodot astioista eivät aiheuta valumia maaperään. Jäteöljy ja talousjäte on toimitettava asianmukaisille keräyspaikoille. Alueella ei myöskään saa polttaa jätteitä eikä haudata niitä. Pohjavedenpinnan ylä- tai alapuolisia massanvaihtoja ei tulla tekemään.

Ottamisalueen siisteydestä huolehditaan koko ottamistoiminnan ajan ja luontoon kuulumattomat rakenteet, romut ja jätteet viedään asiaankuuluviin keräilypaikkoihin. Viimeistelytöitä tehdään ottamisen aikana toiminnasta poistuneilla alueilla ja luiskat viimeistellään kaltevuuteen 1:3. Luiskan yläreunat pyöristetään siten, että ottamispaikan reunoille ei jää teräviä luonnottoman näköisiä pinnan muotoja, vaan kaikissa viimeistelytyöissä pyritään mahdollisimman luonnonmukaisiin maaston muotoihin. Ottamisalueen pohjalle tehdään ylijäämämaista 2-3 metriä korkeita kumpareita elävöittämään maisemaa. Luiskien ja pohjan päälle levitetään 10-15 cm:n paksuinen humuskerros läjitetyistä pintamaista ja alueen annetaan taimettua luontaisesti. Viimeistelytyö saatetaan loppuun ottamistoiminnan päätyttyä. Kasvillisuus pyritään palauttamaan alueelle mahdollisimman nopeasti eli sitä mukaa kuin maata vapautuu ottamistoiminnasta. Oton jälkeen alue jää metsätalouskäyttöön.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Vireilletulo ja hakemuksesta tiedottaminen:

Hakemus on saapunut Ympäristöpalvelut Helmeen 9.1.2020. Hakemuksen vireillä- ja nähtävilläolosta on kuulutettu ja kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty yleisesti nähtävänä Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan verkkosivuilla Kuulutukset-kohdissa 4.2.-12.3.2020. Naapurikiinteistöjen omistajille ja haltijoille on lähetetty 4.2.2020 kirjallisesti tieto hakemuksen nähtävillä olost.

Lausunnot:

Pyhännän kunnanhallitus, 18.2.2020 saapunut lausunto: "*Kunnanhallitus puoltaa maa-ainesluvan myöntämistä Kuljetus P. Luttiselle.*"

Pohjois-Pohjanmaan liitto, 3.4.2020 saapunut lausunto: "*Suunnitellulla ottamisalueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava (2015) ja 2. vaihemaakuntakaava (2017) sekä maakuntahallituksen 5.11.2018 voimaan määräämä Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava (hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018). 3. vaihemaakuntakaava ei ole vielä lainvoimainen, ja siitä on tehty kahdeksan valitusta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, mutta valitukset eivät kohdistu suunnitellulle maa-ainesten ottoalueelle.*"

Suunniteltu ottamisalue on voimaan määrättyssä Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa osoitettu pohjavesialueena. Varauksessa on huomioitu ELY:n vuonna 2018

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

tekemät pohjavesialueiden luokittelu- ja rajauseruutokset. Pohjavesialueen määräyksen mukaan pohjavesien pilaantumis- ja muttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

3. vaihemaakuntakaavassa on suunnitellun ottamisalueen välittömässä läheisyydessä arvokkaksi harjualueeksi määritelty Vörssinvaara-Järvienkangas harjualue. Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen harjijensuojeluohjelman mukaiset harjualueet ja muut vähintään seudullisesti arvokkaat harjualueet. Määräyksen mukaan alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei maisemakuvaa turmella, luonnon merkittäviä kauneusarvoja, erikoisia luonnonesiintymiä tai muinaisjäännöksiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheuteta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa tarkistettiin voimassa olleen maakunta-kaavan pohjavesi-, kiviaines- ja harjualueiden merkinnät alueellisesti vaiheistetun POSKI-hankkeen selvityksen perusteella. Vuosina 2011-2017 toteutetut POSKI-hankkeet olivat pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisprojekteja, joiden avulla pyrittiin turvaamaan laadukkaan pohjaveden ja kiviaineksen saatavuus ja kestävä käyttö maakunnissa, sekä edellä mainittujen toimintojen aiheuttamien ristiriitojen yhteensovittaminen. Pyhääntä koskeva selvitystyö toteutettiin POSKI 2 -vaiheessa vuosina 2013-2015.

Harjualueiden harjuluokituksessa (v. 1980) Vörssinvaara-Suuri Martimo luokiteltiin alueellisesti arvokkaaksi (luokka III) ja POSKI-luokituksen (v. 2013-2015) mukaan uudelleen rajattu harjualue Vörssinvaara-Järvienkangas kuuluu luokkaan valtakunnallisesti arvokas (luokka 2).

POSKI-hankkeessa luokiteltiin alueet joko maa-aineksen ottoon soveltuvaksi, osittain soveltuvaksi tai soveltumattomaksi. Luokittelussa otettiin huomioon vesihuollon vaatimukset sekä luontoarvojen suojelu. Vörssinvaara-Järvienkangas harjujakso on luokiteltu maa-ainesten ottoon soveltumattomaksi alueeksi (POSKI-luokka 1). POSKI-hankkeessa inventoitu ja arvotettu alue on kuitenkin suurempi kuin maakuntakaavassa rajattu arvokas harjualue (MY-hs). Suunniteltu ottoalue sijaitsee tällä POSKI-inventoinneissa maa-ainesten ottoon soveltumattomaksi arvioidulla alueella.

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen Pohjois-Pohjanmaalla (POSKI 1-3) -hankkeiden tulokset eivät ole oikeudellisesti sitovia. Alueiden käytön yhteensovittaminen tehdään maakuntakaavoituksessa ja kuntien yleiskaavoituksessa. Kiviaineksen ottoon haetaan maa-aineslain mukainen lupa siitä kunnasta, jossa kiviainesalue sijaitsee. Lupaharkinta tehdään maa-aineslain mukaisten lupaedellytysten pohjalta (MAL 3§).

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää voimassa olevien 1. ja 2. vaihemaakuntakaavojen sekä voimaan määrätyn (ei lainvoimainen, MKH 5.11.2018 § 232) 3. vaihemaakuntakaavan mukaisena maa-aineslupan ja ympäristölupan myöntämisestä suunnitellulle ottoalueelle, mikäli muut edellytykset toiminnalle ovat olemassa. Mahdollisesti myönnettävä lupa ei saa vaarantaa alueen pohjaveden laatua."

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, 5.6.2020 saapunut lausunto: "Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (jäljempänä ELY-keskus) toteaa Vörssinvaara-Järvienkangas muodostuman olevan laaja ja pitävän sisällään kaunista maisemakuvaa, luonnon merkittäviä kauneusarvoja sekä erikoisia luonnonesiintymiä. Nämä kuitenkin sijaitsevat hankealueen itä- ja kaakkois-

puolella ja ovat rajattavissa erilleen hankealueesta. ELY-keskus katsoo, että suunnitellusta hankkeesta ei aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneus-arvojen eikä erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista. Tämän vuoksi ELY-keskus katsoo, että alueelta voidaan ottaa maa-aineksia ilman vesilain mukaista lupaa edellyttäen, että ottaminen tapahtuu maa-ainelain 3 § 4 mom. määräysten, ottosuunnitelman ja muutoinkin hyvän ottamiskäytännön mukaisesti. Lisäksi luvassa tulee asettaa riittävät maa-ainelain 11 §:n mukaiset lupamääräykset ja seuraavat näkökohdat tulee ottaa huomioon:

1. Ottamisen yhteydessä on varmistettava, että **ylimmän luonnontilaisen pohjavesipinnan yläpuolelle jää vähintään neljän (4) metrin rikkomaton suojamaakerros**. Ylin pohjavesipinta 10 vuoden aikana havaintoputkesta 1101p4 on ollut + 170,90 (N2000). Tätä voidaan pitää ylimpänä luonnontilaisena pohjavesipintana.
2. Ottotoiminnan yhteydessä tulee huolehtia siitä ettei tilalla sijaitsevia havaintoputkia vaurioiteta.
3. Paikalle on asennettava **riittävä määrä kiinteitä korkomerkkejä**, joista voidaan helposti valvoa ottamistoiminnan edistymistä ja suojamaakerroksen riittävyttä. Korkomerkit tulee olla havaittavissa koko ottamisajan.
4. Maa-aineksen otto on toteutettava niin, että missään vaiheessa ei pääse syntymään pohjaveden pilaantumisvaaraa. Tätä koskevat tarkemmat määräykset on liitettävä maa-aineksenottolupa.
5. Alueelta kuorittuja pintamaita ei saa käyttää alueen täyttöihin eikä luiskien täyttöihin, vaan ne on käytettävä pintamateriaalin levitykseen. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä jäte-, ylijäämä- tai muita maita ei saa varastoida alueelle tai käyttää alueen jälkihoidossa.
6. Luiskat on oltava kaltevuudeltaan 1:3 tai loivempia ympäröivän maaston luonnollisia korkeusvaihteluja mukaillen.
7. Ottamisalueen jälkihoito tulee tehdä suunnitelman mukaisesti ympäristöhallinnon ohjeiden (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, Ympäristöministeriö) periaatteita noudattaen, sisältäen alueen muotoilun, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen metsittämällä.

ELY-keskus huomauttaa vielä, että maa-aineksen ottotoimintaa ei voida tulevaisuudessa ulottaa Vörssinvaaran alueella hakemusalueelta itään tai kaakkoon päin ilman että siitä seuraisi maa-ainelain 3§:n mukaisia seurauksia.

Lopuksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- eikä pohjavesiin kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Lupapäätöksen antamisen jälkeen lupapäätös ja sen mukainen suunnitelma tulee lähettää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle (MAL 19 §). ELY-keskus pyytää lupaviranomaista täyttämään ja lähettämään maa-ainesten ottamislupaa koskevat tiedot ensisijaisesti sähköisesti maa-aineslupapäätöksen ilmoituslomakkeella:
https://anon.ahp.fi/_layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045.

Lomakkeen huolellinen täyttäminen on tärkeää, sillä sähköisen tiedonsiirron kautta valtakunnallista maa-ainesluparekisteriä hyödynnetään mm. paikkatietoaineistoissa, maa-aineslupan haltijoiden vuosittaisten ilmoituspyyntöjen lähettämisessä sekä tulevaisuudessa myös kuntien lupa- ja valvontaviranomaisten apuvälineenä.

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

Luvan haltijan on tehtävä ilmoitus lupaviranomaiselle otetusta aineksen määrästä ja laadusta vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. (MAL 23 a §, MAA 9 §).

Luvan haltijan tulee täyttää ja lähettää ottoilmoituslomake sähköisesti mikäli mahdollista. Ilmoitus tehdään maa-ainestenotto -ilmoituslomakkeella, joka löytyy Internet-osoitteesta: https://anon.ahp.fi/_layouts/FormServer.aspx?OpenIn=Browser&XsnLocation=/Lomakkeet/maa_ainesottoilmoitus.xsn&Source=https://anon.ahp.fi

Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla, jollei luvassa ole toisin määrätty (MAA 7 §). ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus osallistua lopputarkastukseen."

Naapurin kuulemisvastaus, saapunut 11.3.2020: "*Itämaen yhteismetsällä ei ole huomautettavaa maa-ainesten ottoon. Mikäli P. Luttinen käyttää Itämaen yhteismetsässä olevia teitä tai muita kulku-uria maa-ainesten ajoon tai työmaaliikenteeseen, on teiden käytöstä sovittava Itämaen yhteismetsän kanssa.*"

Hakijan kuuleminen

Luvan hakijalle on varattu mahdollisuus vastineiden antamiseen.

Annettuihin lausuntoihin hakijalla ei ole kommentoitavaa.

Naapurin kuulemisvastaukseen hakija toteaa: "*Sopimus Itämaen yhteismetsän kanssa valtionmaa 630-893-10-1 hiekanottoalueen tienkäytöstä: Sovimme hoitokunnan pj:n kanssa maa-ainespaikalle menevän tien pitämisestä siinä kunnossa, kuin se on toimintaa aloitettaessa.*"

Tarkastukset

Ympäristöpalvelut Helmen ympäristötarkastaja on tehnyt alueella maastokäynnin 6.5.2020 ja 3.6.2020, jolloin myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen asiantuntijat Pahtamaa ja Ekholm-Peltonen olivat mukana.

ASIAN RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ympäristötarkastaja päättää myöntää Kuljetus P. Luttiselle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan hakemuksen ja ottamissuunnitelman mukaiseen ja laajuiseen soran ottamiseen Pyhännän kunnan Juutisten kylän Salmijärventien varrella Suomen valtio / Metsähallitukselta Pyhännän valtionmaa -tilalta (630-893-10-1) vuokraamallaan 2,22 ha:n suuruisella ottamisalueella. Lupa myönnetään maa-aineslupahakemuksen/12.12.2019 ja sen liitteinä olevan ottosuunnitelman/12.12.2019, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman/12.12.2019 sekä 12.12.2019 päivättyjen piirustusten ja karttojen (sijaintikartta Liite 1, 1:200 000, peruskartta Liite 2, 1:20 000, kiinteistökartta Liite 3, 1:10 000, suunnitelmakartta Nykytilanne, Liite 4, 1:2 000, suunnitelmakartta Lopputilanne, Liite 5, 1:2 000, leikkauspiirrokset Liite 6, 1:1 000/1: 500 ja Vörssinvaara-Järvienkangas (11630009) Pohjavesialuekartta, Liite 8, 1:50 000) mukaisesti seuraavin lupamääräyksin:

1. Luvan saajan on ennen toiminnan aloittamista pyydettävä valvontaviranomaiselta aloitustarkastusta ottoalueella. Valvontaviranomaiselle on ilmoitettava toiminnan vastuuhenkilön yhteystiedot.

2. Ottamissuunnitelman mukaiselta rajatulta 2,22 ha:n ottamisalueelta, sisältäen 1,50 ha:n otto- eli kaivualueen, saa ottaa soraa enintään 55 000 k-m3 luvan voimassaolo aikana. Ennen ottamisen aloittamista ottoalue on merkittävä selvästi (esim. paaluin tai lippusiimoin) maastoon ja merkintöjen säilymisestä alueella on huolehdittava koko ottamistoiminnan ajan.

3. Ottamisalueen sisäänajotie on varustettava ottamisalueesta kertovilla varoitustauluilla ja ottamisalue on varustettava Putoamisvaara-merkinnöillä silloin ja niiltä kohdin, jolloin ja joissa putoamisvaara on olemassa.

4. Ottamisalue ei saa ulottua 10 metriä lähemmäksi naapuritiloja. Toiminnassa on noudatettava Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009 "Maa-ainesten kestävä käyttö, Opas maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten."

5. Ottamisalueen välittömässä läheisyydessä sen eteläpuolella sijaitsevan metsäautotien tielinjauksen ja ottamisalueen väliin tulee jättää riittävä suojaetäisyys ja suojauksesta tulee huolehtia (esim. maavallein ja lippusiimoin) koko ottamistoiminnan ajan.

Itämäen yhteismetsä -tilalla olevien teiden tai muiden kulku-urien käyttämisestä maa-ainesten ajoon tai työmaaliikenteeseen on sovittava Itämäen yhteismetsän hoitokunnan kanssa.

6. Öljyä tai muuta vedelle haitallista ainetta ei missään toimintavaiheessa saa päästää maa- tai kallioperään eikä pohjaveteen tai syntyvään kaivantoon. Alueella saa säilyttää kerrallaan polttoaineita ja öljytuotteita vain sen määrän, minkä töiden suorittaminen edellyttää. Öljy ja polttoainetuotteet on säilytettävä asianmukaisesti tarkastetuissa kaksoisvaipallisissa lukittavissa säiliöissä tai suoja-altaalla ja katoksella varustetuissa lukittavissa säiliöissä. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

Koneiden tankkaus- ja säilytyspaikat on suojattava siten, ettei päästöjä maaperään tapahdu. Koneiden tankkausalueen pohja on tehtävä tiiviiksi vähintään hienoainespitoisella maa-aineksella. Alueella on oltava saatavilla riittävästi soveltuvaa imeytysainetta, esimerkiksi turvetta tai imeytysmattoja. Mahdolliset maahan joutuneet öljy- tai voiteluainepäästöt on puhdistettava viipymättä ja ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.

7. Hiekan ja soran ottamisen saa ulottaa enintään tasoon +174.90 (N2000). Ottamisessa on varmistettava, että ylimmän luonnontilaisen pohjavesipinnan yläpuolelle jää vähintään neljän (4) metrin rikkomaton suojamaakerros. Ottamisalueelle on sijoitettava riittävä määrä kiinteitä korkomerkkejä ottotason ja suojamaakerroksen riittävyden seuraamista varten ja merkintöjen säilymisestä alueella ja niiden havaittavuudesta on huolehdittava koko ottotoiminnan ajan.

8. Pohjavedenpinnan tasoa on seurattava vähintään neljä (4) kertaa vuodessa luotettavalla tavalla siten, että pohjavesipinnan kevät- ja syysmaksimit tulevat huomioiduiksi. Ottoalaeella olevan pohjaveden havaintoputken kunto ja toimivuus tulee tarkastaa säännöllisesti. Pohjaveden tason tarkkailutulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ja pyydettyäessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Ottamisalueen läheisyydessä olevia pohjaveden havaintoputkia ei saa vaurioittaa.

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

9. Maa-ainesten otto kokonaisuudessaan on toteutettava siten, että missään toimintavaiheessa ei pääse syntymään pohja- tai pintaveden tai maaperän pilaantumisvaaraa. Ottoalueella ei saa säilyttää jätteitä tai käytöstä poistettuja esineitä tai materiaalia. Muutoinkin ottoalue on pidettävä siistinä ja estettävä sen roskaantuminen. Alueelle mahdollisesti tuodut tai siellä syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaisen luvan omaavaan vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Jätteitä ei saa polttaa eikä haudata maahan. Alueelta kuorittuja pintamaita ei saa käyttää alueen täyttöihin eikä luiskien täyttöihin, vaan ne on käytettävä pintamateriaalin levitykseen. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä jäte-, ylijäämä- tai muita maita ei saa varastoida alueelle tai käyttää alueen jälkihoidossa.

10. Luvan haltijan tulee vuosittain tammikuun 31. päivään mennessä ilmoittaa otetun maa-aineksen määrä ja laatu sähköisesti NOTTO-tietokantaan (<https://anon.ahtp.fi>). Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt.

11. Ottamistoiminnan valvontamaksu määräytyy Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan ympäristönsuojelun viranomaispalveluista perittävien maksujen taksan mukaisesti.

12. Ottamisen päätyttyä alueelta on poistettava kaikki rakennelmat ja laitteet, joita ei tarvita alueen myöhemmässä käytössä. Alueelle ei saa jättää hiekan ja soran ottamisen oheistoimintoja, jätteitä eikä muuta ottamisen aikana alueelle mahdollisesti kulkeutunutta tavaraa tai materiaalia. Maisemointi ja jälkihoitotyöt tulee toteuttaa ottamissuunnitelman mukaisesti ottamistoiminnan edetessä ja ympäristöhallinnon ohjeiden (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, Ympäristöministeriö) periaatteita noudattaen, sisältäen alueen muotoilun, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen metsittämällä. Ottoalueen seinämät tulee muotoilla vähintään kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi ympäröivän maaston luonnollisia korkeusvaihteluja mukaillen ja siten, että ottoalue sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäröivään luontoon ja maisemaan.

13. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiselle siirretään toiselle, on siirrosta ilmoitettava viipymättä lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

14. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on luvan haltijan pyydettävä valvontaviranomaiselta loppukatselmuksen toimittaminen ottamisalueella. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus osallistua loppukatselmukseen.

PERUSTELUT

Kuljetus P. Luttisen maa-ainesten ottaminen toteutettuna hakemuksen, ottamissuunnitelman ja suunnitelmapiirustusten ja -karttojen ja tämän päätöksen mukaisesti täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Toimintaa ei ole sijoitettu kaavoituksen vastaisesti.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Hakija on esittänyt hakemuksessaan ja ottamissuunnitelmassaan tarpeelliset tiedot lupaharkintaa varten eikä niissä ole tuotu esiin eikä luvan valmistelussa ole muutoinkaan tullut tietoon maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjä rajoituksia, joiden perusteella lupaa ei tulisi myöntää.

Ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi, kun ottaminen toteutetaan suunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti. Alueella sijaitseva Vörssinvaara-Järvienkangas muodostuma on laaja ja pitää sisällään kaunista maisemakuvaa, luonnon merkittäviä kauneusarvoja sekä erikoisia luonnonesiintymiä. Nämä kauneusarvoja sisältävät harjukohdat sijaitsevat hankealueen itä- ja kaakkoispuolella ja rajautuvat erilleen ottamisalueesta. Ottamisalue sijaitsee 2-luokan pohjavesialueella, joten pohjavesipinnan päälle tulee jättää vähintään neljän metrin paksuinen suojakerros. Alin ottamistaso on määrätty hakemuksesta poiketen enintään tasoon +174.90 (N2000), koska pohjaveden pinnan ylin taso 10 vuoden aikana mitattuna havaintoputkesta nro 1101p4 on ollut +170,90 (N2000). Tasoa +170.90 (N2000) voidaan pitää ylimpänä luonnontilaisena pohjavesipintana.

Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009 "*Maa-ainesten kestävä käyttö, Opas maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten.*" mukaan soran ottamisalueen ympärille suositeltava suojaetäisyys naapuritilan rajaon on vähintään 10 metriä ja lähimpään asutukseen vähintään 100 metriä.

Lupamääräyksissä edellytetyt velvoitteet ovat tarpeen maa-ainesoton haitallisten vaikutusten minimoimiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi.

Ottamissuunnitelmassa on tarpeelliset tiedot syntyvistä kaivannaisjätteistä, niiden lajeista, varastoinnista ja hyödyntämisestä.

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

Annetut lausunnot ja naapurin kuulemisvastaus on huomioitu lupapäätöksessä seuraavasti:

-Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, lupamääräykset 6, 7, 8, 9, 10, 12 ja 14

-Pyhännän kunnanhallitus, päätöksestä ilmenevällä tavalla

-Naapurin kuulemisvastaus, lupamääräys 5

-Pohjois-Pohjanmaan liitto, päätöksestä ilmenevällä tavalla

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 31.12.2029 saakka eli maanvuokrasopimuksen päättymiseen asti. Lupamääräyksissä mainitut jälkihoitotoimenpiteet on suoritettava luvan voimassaoloaikana.

VAKUUDEN MÄÄRÄÄMINEN

Luvan haltijan on asetettava Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnalle ennen toiminnan aloittamista luvassa määrättyjen velvoitteiden noudattamiseksi maa-aineslain 12 §:n mukaisesti 3 000 euron suuruinen vakuus, joka on voimassa vähintään 31.3.2031 eli 1 vuosi ja 3 kk maa-ainesluvan voimassaolon päättymisen jälkeen. Vakuuden tulee olla voimassa kuitenkin siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden suuruutta voidaan kustannustason oleellisesti muuttuessa tarkistaa luvan voimassaoloaikana. Vakuus on

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

asetettava omavelkaisena pankkitakauksena, jonka edunsaajana on Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta tai pankkitalletuksena. Pankkitalletuksesta tulee toimittaa ympäristöterveyslautakunnalle talletustodistus kuittaamattomuussitoumuksella ympäristöterveyslautakunnan hyväksi.

TARKASTUS- JA VALVONTAMAKSUN MÄÄRÄÄMINEN

Luvan saajan on maksettava maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan 18.6.2019 § 16 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaiset maksut seuraavasti:

-ottamissuunnitelman tarkastaminen: **170 €**

-hakemuksessa esitetyn maa-ainesmäärän mukainen maksu, kuitenkin vähintään 300 euroa:
 $0,0051 \text{ €/m}^3 \times 55\,000 \text{ m}^3 = \mathbf{300 \text{ €}}$

-naapurin tai asianosaisen kuuleminen, kun kuultavia enintään 3 kpl, 90 €, kuultavia oli 2 kpl:
90 €

-kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen: **90 €**

Tarkastusmaksu on yhteensä 650,00 euroa.

Lisäksi luvan saajan on maksettava vuosittain luvan voimassaoloajan tai jälkihoitotöiden hyväksymiseen saakka voimassa olevan taksan mukainen valvontamaksu.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

-Maa-ainelaki (555/1981) 1, 3-4, 4b, 5, 5a, 6-7, 10-14, 16b, 19 -20, 20a, 23, 23a ja 23 b §

-Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4, 6-9 §

-Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (379/2008) 4 §

-Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009 "Maa-ainesten kestävä käyttö, Opas maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten."

-Toimivallan siirto, Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan päätös 21.3.2017 § 12

-Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan ympäristönsuojelun viranomaispalveluista perittävien maksujen taksa 2019, Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan päätös 18.6.2019 § 16

LUPAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella maa-ainelain 19 §:n mukaisesti. Päätös ja sitä koskeva kuulutus julkaistaan Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan verkkosivuilla Internet-osoitteissa <https://www.haapavesi.fi> ja <http://www.pyhanta.fi/> Kuulutukset-kohdissa.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä verkkosivuilla julkaisemisajankohdasta lukien.

Päätös ja ottamissuunnitelma: Kuljetus P. Luttinen

Jäljennös päätöksestä ja ottamissuunnitelma: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Jäljennös päätöksestä: Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta, Metsähallitus (ottamisalueen vuokranantaja), Pyhännän kunnanhallitus, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Itämaen yhteismetsä

Tieto luvan myöntämisestä: hakemuksesta tiedon saaneet

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

PÄÄTÖKSEN TOIMEENPANO

Maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Päätöksen tiedoksisaantipäivä on 22.6.2020 ja valitusaika päättyy 22.7.2020.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä sitä päivää lukuunottamatta. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksestä määrättyyn tarkastusmaksuun tyytymätön voi tehdä maksuperustevalituksen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Maksuperustevalitusohje on liitteenä.

Päiväys ja allekirjoitus Haapavesi 12.6.2020

Eeva Heiska
Ympäristötarkastaja EH

YMPÄRISTÖPALVELUT HELMI

Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 HAAPAVESI

VALITUSOSOITUS MAA-AINESLAIN MUKAISEEN PÄÄTÖKSEEN

VALITUSVIRANOMAINEN

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

VALITUSOIKEUS

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Lisäksi valitusoikeus on kunnan jäsenellä ja toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät. Valitusoikeus on myös Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä hankkeen tarkoittamalla alueella toimivalla sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen.

VALITUSAIKA JA VALITUKSEN PERILLE TOIMITTAMINEN

Päätöksen, Haapaveden kaupungin Ympäristöpalvelut Helmen ympäristötarkastaja **12.6.2020 § 14** tiedoksisaantipäivä on **22.6.2020**. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava 30 päivän kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaantipäivästä sitä päivää lukuun ottamatta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle, os.:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Isokatu 4, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Puhelinnumero: vaihde: 029 56 42800
Faksi: 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe 8-16.15

Valitus aika päättyy **22.7.2020**, jolloin valituksen viimeistään on oltava perillä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa ennen virka-ajan päättymistä.

Valitusasiakirjat voi lähettää omalla vastuulla postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Jos valitusta ei ole tehty määräajassa, valitus voidaan jättää tutkimatta.

VALITUKSEN SISÄLTÖ JA ALLEKIRJOITTAMINEN

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikuntapostiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti

VALITUSKIRJELMÄN LIITTEET

Valituskirjelmään on liitettävä:

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Ympäristötarkastaja EH

12.6.2020

14 §

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 260 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeudenkäyntiviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

MAKSUPERUSTEVALITUSOHJE

Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan hyväksymään valvontasuunnitelmaan ja taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön toiminnanharjoittaja voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen.

Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyyn eräpäivään mennessä.

Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu virheellisesti.

Perustevalitusviranomainen

Perustevalitus tehdään Pohjois-Suomen Hallinto-oikeudelle, jonka yhteystiedot ovat:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Isokatu 4, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelinnumero: vaihde 029 56 42800

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

Perustevalitusaika

Perustevalitus on tehtävä viiden (5) vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.